

Samferdselsdepartementet

Vår dato 01.07.2019
Deres dato 19.06.2019
Vår referanse 016.1 BW
Deres referanse

Løsningsforslag fra avisbransjen

Det vises til epost fra seniorrådgiver Randi Hovde av 19. juni, hvor det vises til møter med MBL og LLA henholdsvis 6. og 12. juni. Departementet peker i eposten på merknaden fra Transport- og kommunikasjonskomiteen:

«Dette flertallet mener at departementet bør gis fleksibilitet til å kunne vurdere andre løsninger for hvordan distribusjonen foregår, enn forslaget om avisomdeling tirsdag, torsdag og lørdag, slik det fremkommer av lovforslaget. Dette flertallet vil understreke at en slik vurdering kan gjøres av regjeringen dersom Mediebedriftenes Landsforening og Landslaget for lokalaviser i fellesskap presenterer en alternativ løsning innenfor de økonomiske rammene som fremgår av forslaget. Et slikt forslag må også kunne realiseres innenfor de tidslinjene som legges til grunn i forslaget. Dersom et slikt forslag ikke fremlegges, legger dette flertallet til grunn at dette organiseres i tråd med lovforslaget.»

Komiteen stiller her krav om at den nye løsningen skal la seg realisere innenfor den samme tidsrammen som kjøp av tre faste dager i uken. Departementet peker på at kontrakten(e) da må lyses ut tidlig på høsten, og at forslaget fra MBL og LLA derfor må foreligge innen 1. juli.

Vi er kjent med at forslaget fra MBL og LLA offentliggjøres på høringssiden underveis i høringsperioden (tilleggshøringen med frist 10. juli).

MBL og LLAs utgangspunkt

Postens leveringsplikt for aviser fremgår av postloven, hvor § 7 første ledd nr. 1 ikke er endret og Postens landsdekkende leveringsplikt for aviser er som før. Lovproposisjonen legger til grunn at den ordinære postgangen til de lokale D-punkter skal gå daglig som nå også etter 1. juli 2020, samt at post til postboksadresser (post i butikk) skal utdeles daglig som nå. Det er bare den lokale utdelingen av post fra D-punkt til kundene som er vedtatt endret. MBL og LLA forutsetter derfor at Postens transportnett til D-punkt kan benyttes likt alle hverdager som nå.

Beskrivelse av motsyklisk løsning

MBL og LLA vil med dette legge frem en annen løsning enn de tre faste ukentlige distribusjonsdagene som departementet har foreslått i Prop. 102L. Forslaget bygger på at det avbøtende tiltaket som er vedtatt med en årlig kostnadsramme på 255 mill. kroner, tar utgangspunkt i at papiraviser vil bli distribuert daglig over hele landet i perioden (2020-2023), og at dette kan startes opp når Posten endrer frekvens fra 1. juli 2020.

Med motsyklisk løsning mener MBL og LLA å dekke opp den postnummerserien (A eller B) som Posten selv ikke dekker den aktuelle dagen i dekningsområdet. I dette ligger det at anbudsvinneren vil dekke ca. 50% av dekningsområdet mandag til fredag og hele dekningsområdet på lørdag.

Dette illustreres i tabellen under:

Uke	Postnummer	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
1	Postnummer A	P	A	P	A	P	A	
	Postnummer B	A	P	A	P	A	A	
2	Postnummer A	A	P	A	P	A	A	
	Postnummer B	P	A	P	A	P	A	

	= løsning for avisene		= ingen løsning for avisene	P = Posten	A = Anbud
---	-----------------------	---	-----------------------------	------------	-----------

For medlemsbedriftene til MBL og LLA er det avgjørende at papiravisene blir distribuert på utgivelsesdagen. MBL og LLAs analyse av ukens avisleveranser viser at løsningen med motsyklisk vil sørge for at alle de ca. 585 000 ukentlige avisleveranser vil få avisen på korrekt utgivelsesdag. Til sammenligning vil kun ca. 325 000 leveranser bli distribuert på rett dag dersom man velger tre faste dager som departementet har foreslått. Differansen er på hele 260 000 leveranser per uke.

Utover dette finnes det flere gode grunner for å velge motsyklisk fremfor tre faste dager:

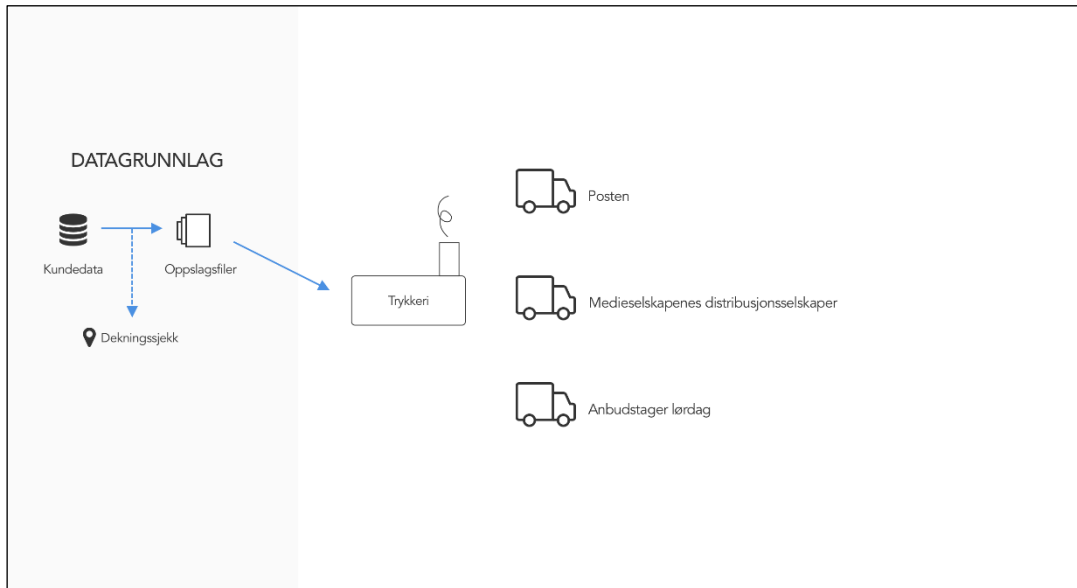
- Anbudsvinneren vil på samme måte som Posten kunne tilby arbeid hver dag til avisdistributørene, noe som sikrer mer stabil arbeidskraft og gir bedre kvalitet på tjenesten.
- Forslaget vil være mer klimavennlig, da man unngår dobbel distribusjon på enkelte ukedager.
- Det er naturlig å tenke at dette vil medføre alternative arbeidsplasser i den aktuelle geografien for Postens ansatte som vil bli overtallige, og hvor Posten og anbudsvinneren bør samarbeide.

Hvorledes gjennomføre en motsyklisk distribusjon?

Avisene forholder seg i dag til tre hovedaktører for avisdistribusjon:

- Mediekonsernernes egne distribusjonsselskaper som dekker avisdistribusjonen i den geografien som ikke dekkes av dette anbudet. Distribusjonen utføres på natt.
- Posten som leverer aviser i områder hvor det ikke er andre tilbydere, samt innen dekningsområdet til mediekonsernernes egne distribusjonsselskaper, der man ikke når frem tidsnok til å rekke nattdistribusjonen grunnet lang fremføringstid.
- Easy2You som leverer aviser i den geografien hvor det ikke er andre tilbydere på lørdager.

Dette kan illustreres på følgende måte:

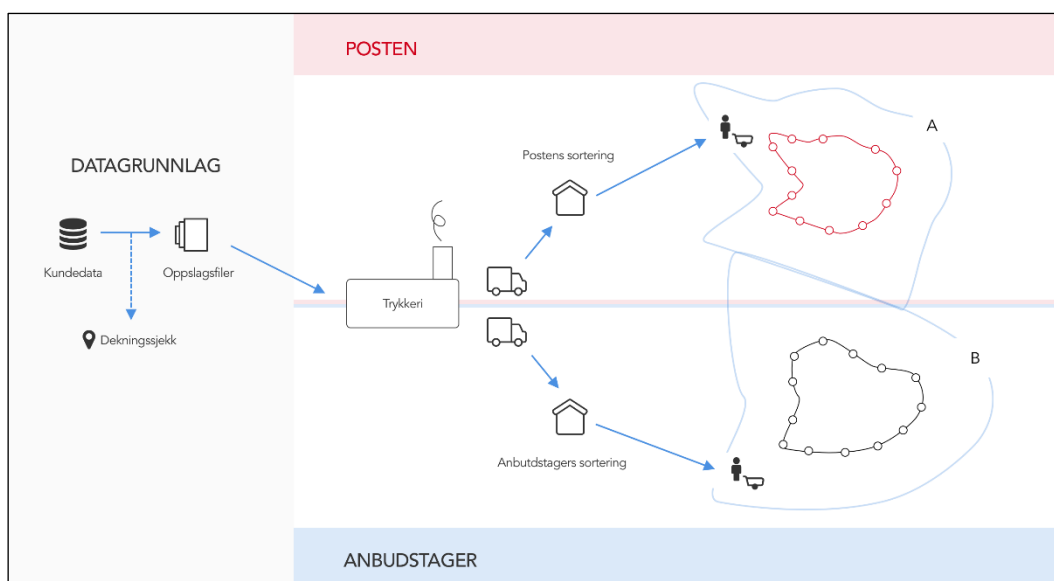
Skisse 1: Dagens arbeidsflyt med 3. partsaktør med lørdagsdistribusjon.

I dagens distribusjonsløsning for mediehusene, er det stor grad av overlapp mellom de tre aktørene som nevnt over, først og fremst på grunn av fremføringstider. Dette krever god kontroll på hvilken aktør som skal håndtere hvilken abonnent, noe som blir godt ivaretatt av dagens system.

Distribution Innovation AS (DI) drifter distribusjonssystemet og dekker verdikjeden fra trykk via pakkeri og transport, til distribusjon for de fleste norske aviser. DI holder styr på abonnementsmassen til de forskjellige avisene med start og stopp fra kundene, og sorterer ut hvilken distribusjonsaktør avisene skal sendes til.

Vurdert i forhold til motsyklisk løsning, vil dette i realiteten bety at mediebransjen fortsatt kan ha tre tilbydere, men at volumet som skal til Posten eventuelt må deles mellom Posten og anbudsvinneren på linje med dagens tredje tilbyder på lørdager (E2Y).

Dette kan illustreres slik:

Skisse 2: Ny flyt med Postens dekning, og deling mellom 2 aktører.

I en motsyklisk løsning må anbudsvinneren forholde seg til Postens postnummerstruktur, som består av en A- og en B-serie, og løse distribusjonen i sin helhet, motsatt av Postens arbeidsplan. Dette krever at Posten deler sin struktur med postnummer og adresser i anbudsutlysningen, og at dette løpende er tilgjengelig informasjon for anbudsvinneren. Det er ønskelig med xy-koordinater på leveringspunkt i dette uttrekket.

Posten må også sende over alle avisleveranser i en gitt uke, i tråd med departementets forslag, og avisene (bransjen) vasker dette mot dekning i egen distribusjon, noe som vil danne grunnlag for anbudet.

Forslaget kan realiseres innenfor de tidslinjene som legges til grunn i Prop. 102L, gitt at anbudet tildeles innen 1. januar 2020. MBL og LLA viser ellers til etableringstiden for lørdagsanbudet i 2016.

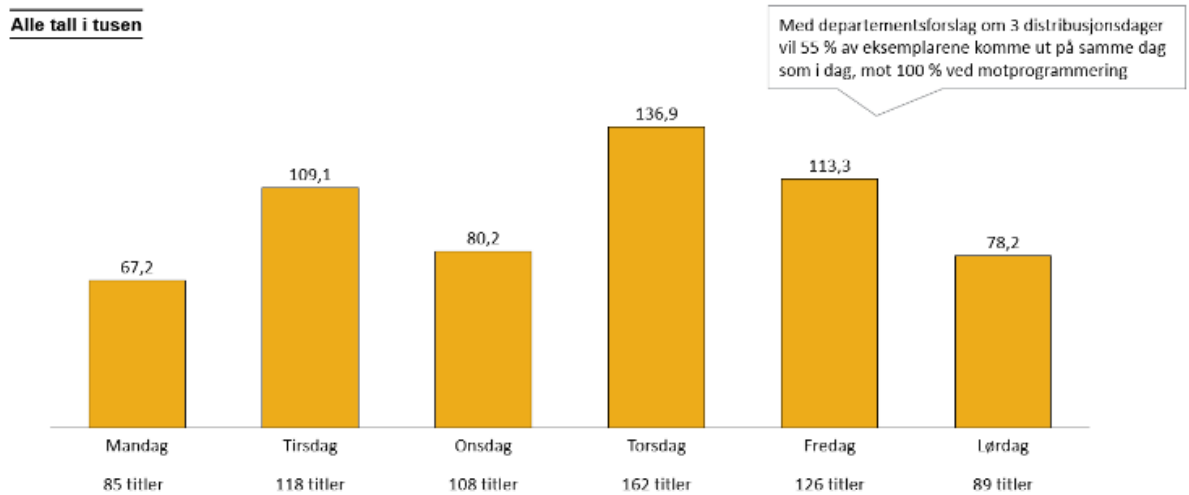
Det må legges opp til faste varslingsrutiner på endringer mellom Posten og anbudsvinneren. Her foreslås det at Posten må varsle anbudsvinneren minst fire måneder før de kan endre rutestrukturer. På den måten kan anbudsvinneren endre egen struktur samtidig med Posten, noe som er en viktig forutsetning for stabil og kvalitativt god distribusjon.

Informasjonsdeling må, på linje med dagens løsninger, foregå digitalt og utarbeides i fellesskap mellom mediebransjen, anbudsvinner og Posten etter tildeling av anbudet.

Det må etableres faste møter hvert kvartal, mellom Posten, anbudsvinneren og representanter fra MBL og LLA, for å sikre arbeidet med kvalitet, dataflyt og informasjonsdeling. Det vil være behov for å gjøre dette hyppigere fra tildeling av anbudet og frem til oppstart.

Dersom departementet velger å dele anbudet slik at lørdag står alene, påpeker MBL og LLA at den totale rammen ikke kan deles i tre like deler. Som grafen til høyre viser, er opplaget langt høyere bla. på tirsdag, torsdag og fredag.

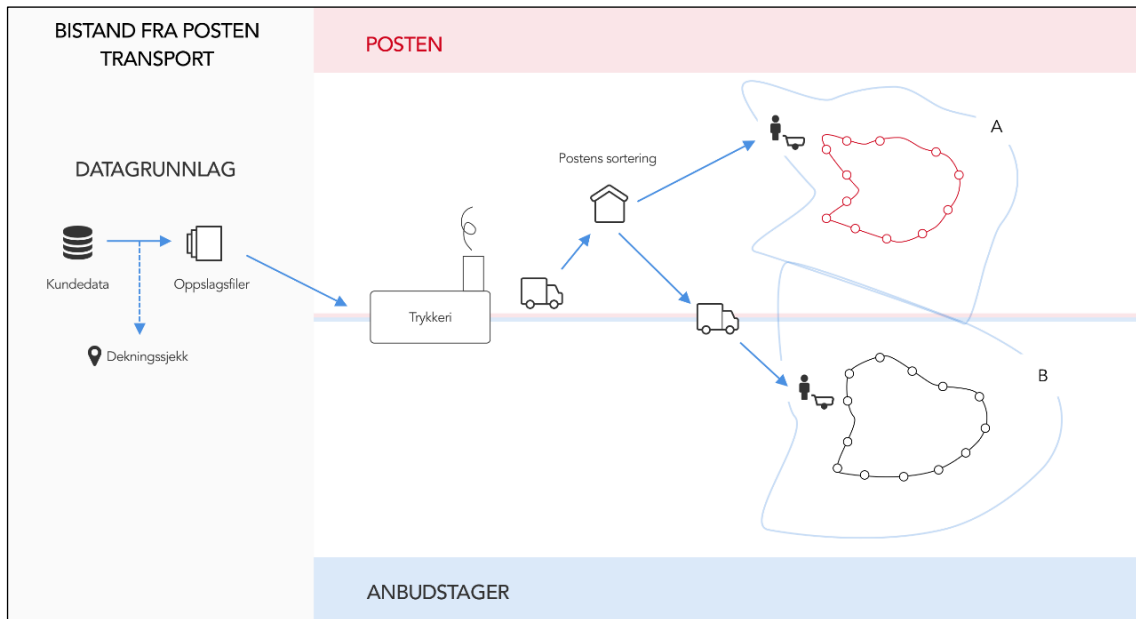
Volumfordeling per dag viser noen dager med klart høyere volum

Dersom det blir en annen anbudsvinner enn Posten, må Posten bidra til nødvendig kompetanseoverføring i den aktuelle geografien for å unngå oppstartsproblemer som var tilfelle da Easy2You (da Kvikkas) vant lørdagsanbudet i 2016.

Det bør være mulig å benytte Postens innleveringsstruktur for fremføring av aviser, som anbudsvinneren kan hente på Postens terminaler. Postens transporter vil så langt MBL og LLA har bragt i erfaring, fortsette tilnærmet som i dag da Posten vekselvis vil distribuere aviser i A- og B-serie i tilstøtende postnummer. I tillegg skal det tilbys avisdistribusjon i postboks over hele landet seks dager i uken.

Dette kan illustreres slik:

Skisse 3: Ny flyt med Postens dekning, og benytte seg av dagens innleveringsstruktur på fremføring.

Dette vil redusere behovet for parallelle transporter til samme geografiske område og reduserer unødvendig miljøbelastning, samt bør være mer økonomisk for alle parter.

Oppsummering

Den skisserte løsningen senker risikoen vesentlig for avisene i forhold til bortfall av inntekter, ettersom abonnentene ideelt sett ikke bør merke denne endringen i anbudsperioden. I tillegg vil ikke denne løsningen ha en direkte negativ konsekvens for mediebedriftenes egne distribusjonsselskap, da det er langt lavere risiko for at strukturbærende titler blir nødt til å tilpasse sin frekvens på kort sikt, og med det fjerne grunnlaget for å opprettholde distribusjon i store områder alle dager.

Det vil kunne være utfordringer knyttet til veksling mellom de forskjellige aktørene, men som dette notatet belyser, er ikke denne vesentlig større enn dagens situasjon, og den blir uendret dersom det velges tre fast dager.

MBL og LLA mener dette gir en langt bedre utnyttelse av midlene i rammen på 255 mill. kroner per år, og mediehusene får omdeling seks dager per uke og unngår skifte av utgivelsesdag.

Posten vil også beholde inntektene fra avisdistribusjonen de dagene postomdelingen skjer. I tillegg har Posten anledning til å by på anbudet i sin helhet uten å måtte flytte egne produkter i forhold til Postlovens bestemmelse om annenhver dag for alle forsendelser.

Vi kan ikke se noen risiko for at ingen vil legge inn et anbud med dagens ramme på inntil 255 mill. kroner per år i tre år, og mediebransjen vil selv være en viktig interessent i dette.

Fordelelene ved motsyklisk løsning er i all vesentlighet knyttet til den argumentasjon MBL og LLA har fremført for departement og Stortinget forut for den vedtatte endringen av Postloven den 4. juni d.å., samt utdypninger i dette notat.

Ulempen er i hovedsak knyttet til at den økonomiske rammen er en direkte avledning av de årlige kostnadene for dagens lørdagsanbud og at MBL og LLA sin foreslåtte motsykliske løsning innebærer at rammen må dekke distribusjon 3,5 dager per uke vs. departementets foreslåtte 3 dager. Gjennomsnittlig daglig opplag er også høyere på hverdag vs. lørdag. MBL og LLA gjorde omfattende beregninger gjennom hele 2018, både knyttet til lørdagsanbudet og som tilsvar til og gjennom høringer knyttet til ny postlov. Beregningene er tidligere oversendt departementet via notater og møter. Disse viser blant annet at årlige kostnader for 6-dagers distribusjon i geografien omfattet av anbudet er i området 470-570 mill. kroner.

Sett i et 3 års-perspektiv er det etter MBL og LLAs beregninger mulig å løse dette oppdraget innenfor den totale rammen på ca. 765 mill. kroner pluss avisenes brukerbetaling. Dette begrunnes med dagens takt på fallet i papiroplaget og at anbudsvinner også har mulighet til å etablere annen kommersiell virksomhet knyttet til distribusjon og transport i den geografien de dekker.

Fra lørdagsanbudet i 2016 og frem til i dag, er papiroplaget vesentlig redusert. MBL og LLAs beregninger viser således at anbudsrammen blir bedre jo lenger ut man kommer i anbudsperioden.

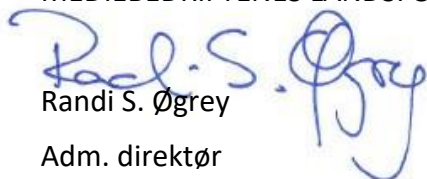
Risikoen er vesentlig lavere for avisene, da de når frem til sine kunder på det tidspunktet de skal. Videre krever det samhandling på å dekke hverandres kvalitetsutfordringer osv. Risiko for aktørene er i hovedsak noe større i MBL og LLA sitt forslag til løsning sammenlignet med departementets forslag om tre faste dager. Slik vi ser det er den økte risiko knyttet til følgende forhold:

- Økonomisk ramme: som drøftet over.
- Operativ drift og personell: MBL og LLAs forslag vil kreve mer av en bemannings- og oppfølgingsplan enn tre faste dager. Anbudsvinner vil likevel, som Posten, kunne legge til rette for å tilby heltidsarbeid og/eller en forutsigbar arbeidsmengde.
- Endringer i A- og B-geografi: For å unngå uregelmessigheter i tilfeller der Posten ønsker å endre A- og B-geografi i et gitt område er aktørene avhengige av godt samarbeid. Avbøtende tiltak og frister er drøftet tidligere i notatet.

I sum mener MBL og LLA den økte risikoen for aktørene lar seg redusere med de skisserte tiltakene og at risikoen oppveies av et bedre tilbud til abonnentene/mediehusene og en bedre utnyttelse av de samlede ressursene.

Vennlig hilsen

MEDIEBEDRIFTENES LANDSFORENING

Randi S. Øgrey
Adm. direktør

Landslaget for lokalaviser

Rune Hetland
Generalsekretær